

Seminář k českým středověkým dějinám

ZS 2026-2027

Vyučující: Jaroslav Svátek

pondělí 14h10–16h40, místnost 201

úterý 10h50–12h20, místnost 209

kód: AHS111018, AHS110007, AHS110052, AHS110303, AHS110304, AHS222018

Anotace:

Náplň a cíle semináře se budou opírat o četbu a rozbor vybraných pramenů k dějinám staršího českého středověku (10. – 13. století). Kurs bude mít za úkol jednak prohloubit znalosti studentů, které načerpali během kursových přednášek, na druhou stranu je blíže seznámit s co možná nejpestřejší škálou textů, které se k danému období vážou (kroniky, listiny, korespondence, traktáty, cestopisy, krásná literatura...). V každé hodině budeme společně číst vybranou pasáž nejméně z jednoho konkrétního pramene, kterou zasadíme do dobového kontextu a rozebereme ji na základě historických metod a pravidel textové kritiky. Přihlášení studenti budou mít přístup k informačním zdrojům v aplikaci Moodle.

Tematické okruhy (změna vyhrazena):

- Typologie pramenů českého středověku
- Počátky přemyslovských Čech v legendách
- Počátky českého státu v Kosmově kronice
- Čechy a Evropa – sv. Vojtěch
- Události kolem roku 1000 (pohled zvenčí)
- Kníže Břetislav a první právní dokumenty
- Ikonografické prameny staršího českého středověku
- První čeští králové a korunovace
- Čechy a Morava
- Vztah Českých zemí a Říše
- Národy ve středověkých Čechách
- Počátky klášterů – zakládací listiny
- Kolonizace, zakládání měst

Požadavky na atestaci:

- pravidelná a aktivní účast v semináři, domácí příprava (četba) materiálů na seminář (na platformě Moodle)
- jeden ústní referát za semestr – rozbor vybraného pramene (texty budou k dispozici v elektronické podobě), v případě nedostatku termínů prezentace vybrané pražské památky z románského či raně gotického období (samostatná práce)
- zápočtový test na konci semestru z probírané látky

Základní literatura:

P. Sommer – D. Třeštík – J. Žemlička (eds.), Přemyslovci. Budování českého státu, Praha 2008

D. Třeštík, Počátky Přemyslovců, Praha 1997

J. Žemlička, Čechy v době knížecí, Praha 1997

M. Bláhová – J. Frolík – N. Profantová, Velké dějiny zemí Koruny české I, Praha – Litomyšl 2008

V. Vaníček, Velké dějiny zemí Koruny české II, Praha – Litomyšl 2000

M. Wihoda, Morava v době knížecí 906-1197, Praha 2010

J. Klápště, Proměna českých zemí ve středověku, Praha 2005

F. Hoffmann, České město ve středověku, Praha 1992

Prameny a sekundární literatura budou upřesněny vždy k příslušnému tématu.